

Krönikörer

Brinkemo: Det persiska underverket

Hanif Bali och Nooshi Dadgostar – lyckade svensk-iranska rikspolitiker. Foto: Karl Gabor / Tomas Oneborg/SvD/TT / Paul Wennerholm/TT

I diskussionerna kring misslyckad integration lyser iranierna med sin frånvaro. Det har gått väldigt bra för dem och i politiken är de närmast sanslöst överrepresenterade, trots mer eller mindre verklig strukturell rasism. Vi borde fråga oss varför, skriver Per Brinkemo.

26 maj 2022 07:00

Uppd.: 26 maj 2022 08:48

[Per Brinkemo](#)

Vilken framgångssaga!

De har lyckats träckla sig igenom den strukturella rasismens finmaskiga nät på ett sätt som också den mest inbitne rasist måste imponeras av.

Man stöter på dem överallt.

En del jobbar som taxichaffisar, Foodorabud, sprutar vitlökssås i falafelfyllda pitabröd eller vaskar golven i medelklassens hem. Men inte sällan, allt oftare, stöter man på dem på vårdcentraler och sjukhus där de är sjuksköterskor och läkare. Med stor sannolikhet hämtar man den utskrivna medicinen på apoteket från en Fariba, Nima eller Shirin som avslöjar rötter längre bort än Flen, Filipstad och Fagersta.

Läs även: [Brinkemo möter Ardavan Khoshnood: "Etnicitet är en viktig fråga"](#)

För att inte tala om när en tand är plågad av karies. Tandläkare med namn som Navid, Ardavan och Hanif, bruna ögon och den håriga handen i munnen avslöjar att visst sjutton är det ”en sån där” igen.

Man slipper dem inte ens när man läser en forskarrapport i kriminologi, vill koppla av med en samtalspod eller slappar i soffan framför tv:n.

Och då har jag inte nämnt alla ingenjörer från det forna persiska riket.
Ja, så klart talar jag om iranierna.

Det är nästan outhärdligt vad framgångsrika de är – på gruppnivå.

Vad är det dessa människor har som andra tycks sakna?

Hur gjorde de för att knäcka koden till den kultur vars existens inte sällan förnekas av den som från början är uppväxt i den? Är de genetiskt annorlunda, har de Gud på sin sida eller råkade de bara ha tur?

1980 fanns det bara drygt 3 000 iranier i Sverige. I runda slängar finns det i dag runt 80 000 personer. Läger man till dem som har minst en förälder från Iran men är födda i Sverige landar man på cirka 120 000.

De väller inte bara in på universiteten och innehar toppositioner på olika nivåer i samhället. De är fullkomligt osannolikt överrepresenterade i den lagstiftande församlingen.

I Sveriges riksdag sitter inte mindre än tio iranier. Sju av dem är födda i Iran, en i England men uppväxt i Teheran, och två har iranfödda föräldrar.

En är partiledare, två är ministrar, varav en inte sitter i riksdagen. Alltså hela elva iranier i det absoluta toppskiktet inom svensk politik.

Det innebär, och håll i er nu, att varje riksdagsman representerar tiotusen iranier i Sverige vardera.

Om nu identitetspolitik skulle betyda något.

Vi har vänsterpartister som Amineh Kakabavhe (iransk kurd), Ali Esbati, Daniel Riazat och deras partiledare Nooshi Dadgostar.

Socialdemokraterna Aylin Fazelian, Laila Naraghi och de båda ministrarna Ardalán Shekarabi och Khashayar Farmanbar.

Och centerpartisten Alireza Akhondi och den lågmälda moderaten Hanif Bali, också känd från podden God Ton.

Läs även: [Brinkemo: Suget efter riktiga samtal](#)

Hur i allsin dar är det möjligt att så många, de flesta födda under 1980-talet, med rötter i ett såpass språkligt, kulturellt och religiöst annorlunda land som Iran, på så kort tid marscherat rätt in i maktens centrum i Sverige?

Finns det en vettig förklaring till att just iranier håller på att ”ta över landet”?

Det är frågor som både är rimliga och nödvändiga att borra ner sig i för att förstå integrationsprocesser.

Om den huvudsakliga förklaringen till utanförskap är strukturell rasism, varför träffade den inte dessa iranier i lika hög grad?

När jag förra året intervjuade akutläkaren och kriminologen Ardavan Khoshnood om varför många iranier är så framgångsrika svarade han att de två första stora flyktingvågorna i början och mitten av 1980-talet bestod av en högt utbildad elit:

[Om vi jämför Iran och andra länder i Mellanöstern](#) är den stora skillnaden att vi genomgick en modernisering [...] Enormt mycket krut lades på utbildning och olika specialistutbildningar.

Naturligtvis spelar utbildningsnivån hos föräldragenerationen en enorm roll för både förväntningar på barnen och förmågan att navigera i ett nytt land.

Sannolikt finns också många andra faktorer att fundera över. Av de elva nämnda politikerna är nästan samtliga gifta med svenskar, en med en norska (några är ensamstående). Det i sig innebär rimligtvis ett förstärkt socialt kapital in i majoritetssamhället.

Jag ska inte komma med några tvärsäkra svar på varför det är sådan skillnad mellan olika invandrargrupper när det kommer till graden av förmåga att navigera i Sverige, lära sig språket, utbilda sig och få jobb.

Läs även: [Avrättningen av svensk-iranske forskaren kan skjutas upp](#)

Vill bara kasta fram några frågor, utöver ovan nämnda, att fundera över.

- Vilken roll spelar det om vardagen genomsyrats av religionen och man kommer till ett sekulärt samhälle?
- I vilken grad är ens språkgrupp en faktor (Sverige och Iran tillhör den indoeuropeiska)?
- I vilken mån underlättar internationell utblick genom bildning och resor att lättare navigera i ett nytt land?
- Kan negativ erfarenhet av myndighetsutövning eller ingen erfarenhet alls av en stat spela roll för integration i ett land präglat av institutioner?
- Vad innebär tillhörighet till en klan för omställningen till en liberal demokratisk stat?

Om bara en eller flera av ovanstående aspekter spelar någon som helst roll, blir det då inte kontraproduktivt att så [ensidigt hävda diskriminering och strukturell rasism](#) som kännetecknande för Sverige?

Här borde Vänsterpartiet med sina succéiranier tänka om.

Per Brinkemo

Per Brinkemo är kolumnist i Bulletin. Han har en examen i religionsvetenskap och har jobbat som journalist för både tidningar och tv, t ex Uppdrag Granskning. Under fyra år var han projektledare i en somalisk förening i Rosengård. Han är också föreläsare och författare, och har bland annat skrivit om klansamhällen i de båda böckerna "Mellan klan och stat" och "Klanen".

Mest lästa

Liberalerna och Kristdemokraterna starkt framåt – Centerpartiet backar mest

Skogkär: Stenevi och Bolund, klimatapokalypsens gröna ryttare

Gustavsson: Låt mig förklara det här med Martin Ådahl och Centerpartiet

Ahmed: Ukrainare ska anpassa sig efter arabisk kultur

Långa fängelsestraff för skottlossning mot köpcentrum i Kristianstad

Läs också

Skogkär: Nu är det Dadgostar (V) som förnedrar Löf (C)

Vänsterpartiet backar inte

V kommer aldrig att fälla en S-regering